

Poëtar polono latini.

Simonidae (Simonis) Pentesitea

Lamosii ex. Christoph. Wolbramon.

1618.

311147

Biblioteka Jagiellońska.

St. Dr.

IX. a. 14.

POËTAE POLON.

N. 141.

lex.

Ford

A. 313

IX. a. 14.

SIMONIS SIMONIDÆ

PENTESILEA.

ZAMOSCI

In Officina Academiae, excudit Chri-
stophorus Wolbramensis,
Anno D. 1618.

LIBRARIUS SIMONIDES

Simon Simonides

THOMÆ ZAMOSCIO. PALA-
TINO PODOLIÆ. IVVENI IN-
COMPARABILI. DOMINO. PA-
TRONO. BENEFACTORI SVO.
LIBENS MERITO DEDICAT.

311147

I. H. D. D. D.

BIBLIOTECA CIVICA

JAGIELLOVICAR

PERSONÆ

PENTESILEA.

AMAZONES.

CHORVS ex virginibus Troianis.

TALTIBIVS.

PRIAMVS.

ANDROMACHA.

~~ASTIANAX.~~

~~NVTRIX.~~

AETHRA.

NVNTIVS.

AENEAS.

DEIDAMIA.

COETVS foeminarum.

THEBANO.

TRES milites faucij.

NVNTIVS alter.

PENTESILEA.

TE magne Mauors, sanguinis sator mei,
 Primū inuoco, ut me robore inuictō inues,
 Dignamq; te parente natam comprobēs.
 Fallor ne? num pauoris hac vestigia
 In me emicant, signumq; dant diri ominis?
 Virtutis an sunt talia hac preludia?
 Ut vim suam ordiatur à metū ancipe.
 Ne defetisce anime, nec augurio malo
 Te frange. non est in manu tua situm.
 Quid fata poseant. hoc sitū est, ut strenuū
 Te prabeas, vel numinum vsque ingratijs.
 Cadem ne vitas? quam per arma queritas?
 Colo accubandum cum hac fuit sententia.
 Belli aleam, belli frequenta moribus.
 Aut perdere, aut perdi, duelli lex iubet.
 Sed vos sodalitijs mei pars vnica,
 Adeste amica, & consulite, quid facto opus.
 Magno in periculo, particeps periculi
 Solus sapit. nil ceterorum desides
 Solertias moror. quibus facti carens,
 Diserta lingua, futiles voluit sonos.

AMA.

AMAZONES.

Nos imperata facere, nostrum ducimus.

Tuum est monere, quid velis facto exequi.

Pent. Communis alea, expetit communem opem.

Seruile non est munus, armorum labor.

Nec vinculo hoc quicquā esse sanctius potest.

Vita necisq; quo fides se mutua

Reuincit, & fortunam in omnem deuouet.

Nunc hoc videte quid sit expeditius.

Belli ad cruenti venimus commercium.

Res hostium haecenus cluit felicior,

Afflictior res Troica. hi, prout solent

Victi, pauoris anxij sunt compotes.

Illos superbos efferunt victoria.

Spes ultima in nobis. vel horum imbelliam

Redintegrare, vel hostium ferociam

Reprimere. qua via id gerendū, hoc artis est.

Manumne conferamus omnes cū omnibus?

An sola solum quempiam lectissimum

Optabo, & vno rem paciscar sanguine?

Prior modus vicem meam securior

Fors fuerit, alter iste honori & nomini

Illustrior, votoq; & ingenio aptior.

Quid censeatis certiozem reddite.

*Ama: Hera, fortitudinis modum prescribere
Ei, qui in illa totus est, perarduum est.
Tamen vel impigerrima pollentia
Nunquam obfuisse cautionem, congruū est.
Proinde nec tu frana sic audacia
Permitte, ut omnem segreges prudentiam.
Illudq; comprimis vide, non hic tua
Regna esse, verum adesse nos hic hospitas.
Nec inchoare bella, quin iam persequi
Dudum inchoata. nec tenere principem
Locum, sed auxiliij quasi esse appendices.
Ut non necesse sit priores pascere
Partes, vel anteire velle ceteros.
Tutissimum expectare, qua nos collocent
Statione, quidue muneris gestum velint.*

*Pent: Rebus secundis ire tutam semitam
Verissimum est, aduersa res exorbitat,
Nec tramitem fixum sinit decurrere.
Quod huius orbis fata postulant quoq;
Quam pæne iam procella strauit ultima.
Ut ni recentis auxiliij lux proflinns*

Afful-

Affulgeat, nunquã seipsam vindicet (gat.
Metu ex supremo, nec animos sponte cri-
Videsne ut omnes ora conuertunt sua
In me unicam? ex nobisq; sumant spiritus?
Ut qui moretur, aut ab illis pendeat,
Illosq; seq; prodat, & mulcet malo. (casto
Conandum & audendum est, vel ipsa oc-
Non deferenda comparanda gloria,
Scythiciq; late proferendi nominis,
Græcanicam quod deprimat superbiam.
Stetisse Martis filiam, contra Deã
Saturni marina, virginem contra virum,
Non indecorum, nec feretur sordidum,
Utinamq; solum sola possim apiscier.

Ama: Quocunq; te virtutis indoles tua
Producet, hac sequemur. atq; considera,
Erroris aliquid ne pariat inscitia.
Quando nec arma, usus neq; armorũ, neq;
Belli gerendi ratio, qua hostis utitur,
Nobis sat explorata sit, ne forsitan
In retia incurramus imperitia,
Pœnasq; debitas temeritati demus.
Idcirco singularis ad certaminis

Dubiam fidem te protinus descendere,
Non suaserim, antequam periculum hostiū
Faciamus, atq; conseramus cum omnibus
Omnes manum. interim ducis te munia
Obire potius censeam, quàm militis.
Laudis paratur vnde maior adorea,
Artusq; bellica facultas cernitur
Illustrior. complura quippe millia
Armare, quam sauire priuum, pluris est.

Pent: *Q*uanquam aliud animus gestiebat aggredi,
Tamen impetrari non grauatim à me id sino,
Ne spernere obstinate amicos iudicer.
*Q*uandoquidem *Et* ipsa insomnij diuinitas,
Videre quod sum visa nocte proxima,
Vestra disertim congruit sententia.
Videre nam sum visa me in faciem lea
Mutari, *Et* irruere in greges promiscuos,
Stragemq; late fundere, *Et* serere fugam.
Tandem virorum congregi cum acri manu,
*Q*ui se impetus contra meos ferro obuij
Ultrò offerebant, *Et* petebant vulnera.
*Q*uidamq; eorum proruens fidentior,
Mucrone conuolabat in pectus meum.

Me

*Me muniebat dextera pater meus.
Nam coram adeste visus est Mauors mihi,
Et me admonere, & adiuuare aperta ope.
At somniorum inanias frustra arripit,
Qui corde non pollet, nec olim partem habet,
Labore gnauo euentuum peritiam.
Damno ancipes mortalium solertias, (lâm
Qui luce quod, quodq; vigiles voluunt pa-
Plerumq; transmittunt supinis visibus,
Nec persequuntur mentis acrimoniis.
Caligo sed quod noctis, & fallax sopor,
Insomniorum protulit ludibriis,
Id curiosa queritant indagine,
Hoc vota temperant sua, & vite modum.
Me nulla vanitatis huius arguet
Dies, sat ardor instruet me pectoris,
Fraudiq; nulli fortitudo obnoxia.
Vos adiuuas dictoq; req; quando mi
Fortuna concessit mea, & vester fauor,
Non est metus rei gerenda perperam.*

*Ama: Consentiant, dissantiantne, hac quæ vocas
Insomniorum & noctium ludibria,
Cum sanioris consilij experta fide,*

Parum interest. hoc interest, ne dum nimis
Contendimus, feramur in praeceps nimis.
Periculosus iactus est belli allea,
Nec error admissus mederi se finit.
Fruare amicos, non praere ceteris
Huc venimus. seruanda sunt iura hospitij,
Potiusq; spectandum quid ipsi nos velint,
Praestare, tum demum eminere strenuas.
Dicto audientes pulchrius victoria
Sequuntur. importuna facta non probo.
Nam si euenit labi, ad malum, noxa insuper
Acceditur, crimenq; adest discrimini.
Nec sum prior, nec haream inter ultimos.
Sermonis at non est locus, ubi est facto opus.
Phalanx tua ut parata pransa sit vide.
Ne quid moretur, signa si vellenda erunt,
Armisq; nostris instruamur nos simul.
Cedamus intro, post foras prodibimus,
Cultu rigentes ferreo, ut fortes decet.

CHORVS.

OPulentia, unicum
Mortalium solatium,

Curaq;

Curaq; perpetua,
Ut cunq; vulgus anchoram
Te sacram atq; portum
Tutissimum vite autumat,
Fortunaq; reponit
Paginam in te utramq;
Vento secundo seu placidus fluat
Æui lepor, seu ruinam
Difficiles faciant procellæ.

ANTISTROPHE. I.

Ego te nec aurea
Gaza, nec affluentijs
Omnigenis metior,
Nec copia rerum ubere.
Namq; rectius tu
Sinu in benigno te locas
Fidos inter amicos.
Quem armat hæc corona
Verè ille dives, verè opulens mihi.
Thesaurus ingens, amici.
Pauperies, caruisse amicis.

EPOD. I.

O Troia, ô Priami domus,
 Ostructa diuinum, pergama dextera,
 Quamuis cruenta vos premat necessitas,
 Ensisq; latè sauiat hosticus,
 Non tamen interitu supremo,
 Vos damno, quando in tempore
 Talia praesidia, & sociorum
 Opem parastis commodam.
 Qualis virago haec, seu potius Dea,
 Flauo à Termodoonte,
 Vobis auxilium in re crepera attulit,
 Am sanctum honorans, pignus amicitiae.
 Qui vultus? qui frontis honos? quã mista
 Seueritati fulgurat, (venustas
 Non sine magnanimo pudore,
 Subq; supercilio quieto,
 Lumina stellis amula fulgent. (mnis
 At mihi quã trepido spes iam defluserat o-
 Pectore, nunc melior se sensibus experrectis
 Insinuat, certamq; audet spondere salutem.
 Olim ceu terras quando feruentior annus
 Urit,

Urit, & aere herbae caelestia poscunt
Dona imbris, precibusq; deos gemituq; fati-
Agricola, si forte Iris longissima opaco (gant
Protulit os roseum calo, nubesq; coëgit, (ri,
Iudiciū haud dubiū pluuiarū, imbrisq; futu-
Illicet assurgunt animis, letamq; capeſunt
Spem corde, & certa Cereris sibi munera
(ſpondent.

TAL TIBIVS.

Ecquid soporis blanda dona, miſſa iam
Regina fecit? introire & alloqui,
Quadamq; praeberē, ut ſit haud incōmodum.

Cho: Pridem vel aurora ante candidam facem,
Stratum reliquit, vix ſatis ſomni capax.
ſamq; hīc foris ſermocinata eſt cum ſua
Cohorte, pugnae ſe futura comparans.
Quin prodit ellum, fulgur ut vibrans iubar.

Tal: Regina, ſic tibi haec dies pulcherrima,
Nobiſq; , Troiaq; uniuerſa affulgeat,
Ut luculento exorta nunc eſt lumine.
Hoc adprecatur rex tibi, hoc omnis ſimul
Populus, patreſq; & quicquid hīc eſt gentiū.
Soſpeſne

Pent. Sosphesne rex quietis hausit munia ?

Talt. *Quin* iam tui videndi habere copiam
Peroptat, atq; causa ea me nunc tibi
Præmisit, aduenti eius ad te nuntium.

Pent. *Quin* iuniores nos adire eum decet.
Æuum senile nempe honorē hunc postulat.
Et iam, nisi importuna sum futura, me
Ad limen eius confero. tu sis vide,
Ne permolestæ adsimus, inq; gratiis.

Tal: *Paulisper* hîc subsiste, donec quippiam
Profamur, & mandata pauca exponimus.
Quantum sibi gratetur & quantum tibi
Debere sese intelligat, quòd illius
Amica rebus veneris durissimis,
Meteri ab animo potius, & sancta fide,
Non ex lepore dictionis splendido
Verbisq; factis affabre, ut velis, rogat.
Hoc & secundis, & tuis contrariis
Rebus probaturum palam se se autumat.
Ut promptus atq; gratus opera mutua
Sit perpetim, stringitq; se hoc nexu tibi.
Nunc hospitales parua iuris pignora,
Lubente sumas ut manu, poscit volens.

Monu-

Monumenta maiorū suūm. hos olim senex
Laomedon arcus Hercule à magno tulit,
Quum construendis urbis huius manibus,
Se praeuit perquam benignus, & fauens,
Utcunq; post hostilibus factis ferox.
Ipsa sagitta cum pharetra munus est
Apollinis. clypeus opus Vulcanium.
Hic balteus, Vulcanius labor quoq; .
Hunc insuper Neptunia propaginis
Addit sonipedem, prosequens hoc omine,
Ut hostium victrix ubiq; illo cluas,
Semperq; te maestes superba adorrea.

Pent: Non est quod abnegem, pudore me affici,
Munem quod erga me prior se se offerat
Rex optimus, quam operæ meæ periculum,
Aut commodum ullum potuit experiri.
Verum ille liberalitate gaudeat
Sua. mihi duplex onus video inditum.
Et pro mea virtute iaciendæ alicui,
Et gratiæ eius munerandæ a quam vicem.
Utinam eius hisce siue donis inclytis,
Seu gratis illustribus sic perfruar, (cam
Ut summa ad illum, summa ad hanc rēpubli-

Et quemlibet vestrum redundet faustitas.
Sed conuenire, & alloqui ipsum peruelim,
Occasionibus mora nequid vacet,
Rei gerenda neue tempus effluat.

Cho: Venire Priamum, iamq; praesto esse hic puta.
Jam turba praevia incipit praecedere,
Satellitumq; promicat grex hastifer.

PRIAMVS.

O virgo cani isti mei, & florens tua
Aetas, videtur hoc mihi permittere,
Ut filia te appellem amico nomine.
Utcunq; dignam te geras honoribus
Primariis, nobisq; nunc venias prope
Numen salutare atq; presentaneum
Quantoq; tu paratior nobis ades.
Tanto tibi maiore nos accedere
Curaq; studioq;, & salubris consilij
Fide expedita, prorsus est aequissimum.

Pent: Non verba cedere, aut inanes nominum
Factantias huc aucupari venimus.
Sed strenuam nauare opem rebus tuis.
Seu filia tu me loco, Rex optime,

Seu inter asseras amicorum gregem,
Utrumq; nobis fuerit, haud asperrimum.
Praestanda, non eblandianda est gratia,
Quisquis se amicum nuncupat plana fide.
Quin hoc agamus potius, ecquid factu opus,
Qualine profligandus hostis sit via
Queramus, actutumq; certi quippiam
Statuamus, & negotio addamus manum.

Pri: Negare non licet, quibus nunc in malis
Versetur, anceps arbitrandi ut se offerat
Ratio, nec explicare se sinat satis.
Audacia ne, an cautionis sit locus.
Celare nec mihi liquet luctum meum, (mor,
Quo nunc perempto ex Hectore orbis oppri-
Qui murus huius urbis, & sacra anchora,
Et terror hostium vigebat unicus,
Is occidens tantos reliquit hic metus,
Ut nemo non perisse iam se se autumet,
Troiamq; speret funditus procumbere.
Hincq; ambigendi occasio strepit frequens,
Tentanda ne, an sinenda sit belli alea.
Recentibus modo hostium ferociis,
Nostraeq; fortuna reciproco statu,

C

Nam

Nam corda prosternas, nec erigas statim.
Viresq; lassas, tutius tradas fuga,
Quam praliorum creduas discrimini.
Pen. O rex procax sit, & sui astimans nimis,
Qui nesciat quid sit pavor, quantumue sit
Fidendum an helo pectori victos apud.
Verum hanc vicem vel maxime summa eminos
Virtus ducum, cadauera & promiscuas
Inter neces, stragemq; & excordes fugas,
Victoriam, & trophaea pulchra quarere.
Persape lapsi, perculere interritos,
Victoribusq; crepta de manu palam est
Victoria. amittenda praclara rei
Nunquam est potestas, nec iacendum ictis semel.
Plerumq; res secundior, lentissimam
Supinitatem, & oscitantiam inuehit.
Nimisq; securos, propinat cladibus,
Redintegranda semper est mens strenua
Nullaq; de spe animosior rapienda spes.
Hac unica est salus, salute in perdita.
Quid quod minutis casibus, vel maxima
Momenta bellorum, frequenter verti amant?
Quid quod inopina audacia, alias acerrimos

*Infregit, hancq; iecit aleam aptius.
Negare non licet, manu & vita unius
Fortis viri, vel stare vel cadere alios.
Hoc pace videas, inq; tranquillo foro,
Hoc signa, remq; duram apud duelliam.
Nemoq; laudē hanc dēpserit magno Hectori,
Quin ille murus fuerit, & vita omnium.
Postquam sed illum infestior Mars abstulit,
Iniuriam fieri illius fortissimis
Non credo manibus, si in eius se locum
Sistat quis alter, & mora nulla impigram
Continuet operam splendido vestigio.
Tollendus est dolor recenti vulnere.
Metusq; in herba comprimendus protinus.
Ne se efferat, longasq; radices alat.
Vix eximendus intonato pectori.
Quò mi videtur esse consultissimum,
Vel civium, vel hostium causa, illicet
Audere, & vrgens aggredi periculum.*

*Pri: O virgo, pro me quando militat tua
Virtus, modum conatibus tuis dare
Non est meum. rogare te saltem est meum.
Nostram salutem dum tegis, ne negligas*

Tuam, nec occupes prius pericula,
Quam tota belli ratio tibi perspecta sit.
Ne quod per inscientiam incurras malum,
Mihiq; maiores, & erumnam augeas.
Mei quidem omnes tibi aderunt, quocunq; te
Vocabit excellens tui voti vigor.
Consulta sed praire factis conuenit,
Viresq; nostras cognitas velim tibi.
Ut scire possis, quid queant prestare, quid
Nequeant, quantumq; liceat illis fidere.
Hoc amplius, praestolor auxilia noua,
Quae nunciantur indies mihi adfore.
Rex ipse nempe Memnon, aurora satus,
Aetiopum abusq; finibus longissimis,
Adducit omnes huc suos exercitus.
Fidesq; certa est, non procul iam tendere,
Castris secundis veniet, aut tertiis.
Illo recepto, viribus iunctis simul,
Paratiores fors fuerimus, & magis
Hostem aggredi poterimus, intrepida manu.
Idcirco vos obnixius rogauerim,
Seruare vires integras in illius
Paulisper aduentum, ut molestum non fiet.
Auda-

*Audacia robustiores plus valent.
Junctaq; dextra se tuentur arctius.*
Pent: *Non una facies bella conficere solet.
Hac mole, constructisq; aciebus se explicant.
Fraude alia gaudent, & tumultibus geri.
Nonnulla furto, vel dolo, aut ficta fuga.
Fatemur esse quale nostrum patrium.
Proinde, non possum tuae sententiae
Non congruere; ne robur omne exerciti,
Discrimen in Mauortis hodie prodeat,
Quin arma praestolanda socia censeo.
Non hoc tamen vetare protinus potest,
Quin audeamus quippiam nos artibus
Nostris, tumultu siue, siue istud fuga
Confiat, hostemq; haud sinamus vel diem
Istum quiescere, affatim negaudeat,
Neu se superbum tollat hoc rerum exitu.
Quin sentiat, superesse vel victis manum.
Sic & tuis paulisper abscedet timor,
Fiduciaq; ad damna belli cetera
Toleranda, meliores in animos influent.
Pro me timorem ne geras prorsus precor.
Non primulum ista nempe ludicra ludimus.*

Portam

Portam patere potius ad tutum iube.
Dumq; absumus, dum redimus ad te sospites,
Mensa hospitalis praesto sit, ne nos fames
Labore functas, plus satis pertorqueat,
Latas & ipse latus exceptas velis.
Sic spondet augurij optimi mens conscia.
Pri. Postquam videntur haec tibi, voto tuo
Utare. ego interim Deos precabor, ut
Te sospitem letamq; restituant mihi.
Tamen ex meis plerosq; cape, dicto ut tibi
Sint audientes, & periculi adiuna.
Taltibie, ad Aeneã otius viam vora. (terũ
Manda ut maniplũ velitum, unũ atq; al-
Expediat, & parere iubeat huic duci.
Reliquos in armis teneat, alam collocet,
Firmam ante portæ limen, ut potissimum
Incerta pugna sunt, capeffant se fugam,
Recipere se in tutum queant superstites.

STRO.

Cho. Mauortis rapidis fluctibus, & fero
Armorum quisquis se dedit arbitrio,
Et belli semel aream

Andacẽ

*Audaci pede pressit.
Utcunq; velum torqueat
Fortuna inconstantibus auris.
Ille iter inuicto impete radat,
Neu cadat oppressus, sanguineq; in medio
Sumat acriora corda*

ANTIST.

*Nil non restituit curaq; pernicax,
Virtusq; immoto stans pede, perq; rui-
nas ipsas stabilit gradum.
Victrix immodico ausu.
Rebusq; se arctis asserit.
Nec spes se insinuat, nisi ubi anceps
Euentus cepta ardua gaudet
Miscere, atq; vocare in dubium, alacris
Illa gestit ire vultu.*

EPOD.

*Et trahit ad meliora
Blanda simul, simul atrox
Hortatrix, nec in ipsa
Morte relinquit.*

*At quâ rite suas locavit arces,
Et solido ex adamante,
Fixit pectoris aulam
Regnatricis ratio, casibus asperis
Non tantum se credere quærit,
Fiduciamq; concipit latam sui,
Omnia quin oculo despicit altiuolo.*

ANAPŒSTI.

*Solum observans mentis honorem,
Falso liberrima sensu,
Non vi non obnoxia fraudi,
Non pellace cupidine fracta,
Latè partem provida in omnem,
In re crepera cura vacua,
Ingens animis, impigra facta,
Humana in discrimina pugna,
Dijs minor, ipso de Ioue pendens.
O qui calo fulmina torques,
Et bellorum flectis habenas
Sanci tandem fœdera amica.
Et da finem, metamq; malis.*

ANDRO.

ANDROMACHA.

Cupido vita, tuq; sol pulcherrime,
 Qui lumen hoc nobis fruendum commodas,
 Quàm blanda amoris illecebra sensibus
 Illaberis nostris, & avidos detines?
 Ut mole quamlibet malorum asperrima
 Premamur, & ferendo vix simus pares.
 Tamen tueri peruicaces quarimus,
 Hoc corporis quasi carcere in teterrimo
 Animam misellam, ingratiusq; viuimus.
 Vel mi quis usus lucis hoc dono frui? (mihi
 Quae nulla sum, quae sum umbra, & umbra so-
 Interq; viuos functa pene obambulo.
 Nam cassa coniunx, morte deiecto viro,
 Non illa viua sed perinde est mortua.
 Tamen reluctor funeri concedere
 Pacemq; apisci, morte finitis malis.
 Dulcissime Hector, nam tibi fortissimi
 Nomen vel omnes affatim dant ceteri.
 Tu mel meum, meus fuisti tu lepor.
 Quando cruentum auro redemptum supplice,
 Te genitor infelix reportabat domum,
 Atq; in sepulchri collocabat limine,

Cur non cruenta victima ad rogam tuum
Unâ occidi, huncq; spiritum pessum dedi?
Vel mortuales inter, aeternum tibi
Coniuncta, tecum uno beata funere.
Testor fidele pectus, & dextram tuam,
Mibi benigne cognitam, hosti fortiter.
Optasse, nec vitasse me hanc fati vicem.
Quin usq; suspirare pulverem ad tuum.
Sed me pusilla, vagiens nati tui
Detinuit atas, editi saturo tuo.
Orbus parentum, ne missellus debita
Alimonia careret ope, sanguis tuus,
Olimq; servaretur ad necis tuae
Iustam ultionem, vel manu eductus mea.
Utcunq; matrum cura mollior cluit.
Neq; educare est nata fortes spiritus.
Desertus omni parte ne tamen foret,
Operamq; saltem nostram haberet anxiam,
Habere quando non licuit aptam tuam
Manum magistram, subq; te florescere.

ASTIANAX.

Vai. Vai. Vai. Vai. Vai.

NUTRIX.

Puppe meus, puppulle meus, mî

Blandule puppe

Mi Astianactule, mi mellite,

Mi dulcissime, mi pulchellule,

La, la, la, la, la, la,

Unde tibi flendi ista libido?

Num te facies terruit aliqua?

La, la, la, la, la, la,

Asti: Vai, Vai, Vai, Vai,

Nut: En tibi mammam

En solatia,

En mella tua,

Siste lacrimulam

Preme vagitulum,

Asti: Vai, Vai, Vai, Vai,

Num te lumine leuo, leuus

Oculus ferijt? qualia multa,

Pusos misto in populo infestant.

Siste lacrymulam

Preme vagitulum.

La, la, la, la, la, la,

Mi Astianactule, mi mellite,

Non te pusius latior alter,
Non lachrymarum parcior alter.
Unde hac flendi tanta libido?
Etiam hoc uber delicias tuas
Auersaris? La, la, la, la, la, la,

Asti. Vai Vai Vai Vai

And. Huc huc illum mihi, promptius fletū premet.
Ades, meus, meus tu, ades, da mihi osculū.
Da mi vlnulas, appinge te ad me pressius.
Fili, mea arumna vnicum solatium,
Obquem misera viuo, nec aliās viuerem.
Dicamne te sentire, in hac etatula?
Quæ damna nos circumtonent, quibus malis
Premamur, orbitatis extremo in gradu?
Quali viro ego, quali parente tu heu miser
In limine ipso infantia deiectus es.
Ideone fletū tollere amas? iam quasi
Fram Deorum, & damna nostra intelligens.
Omitte nunc sensum mali, carere quo
Potes, vel xui propter ignorantias.
Molestiarum olim satis superq; erit
Exhauriendum, quando te anni proferent
Cædis paterna vindicem, cladem hostium,
Columen, inbarq; nunc ruentis patria.

AN

An ista spes est lactea? ut lactis modo
Tu particeps, ceu prima flores herbula
Maturitatis fruge debita procul.
Incerta veluti cuncta sunt mortalium,
Nec in futurum sponsionis est fides
Condicta fatis hac & hac labentibus,
Ancipite praesertim duelli in arca.
Quam magna vortens, seuus exercet Deus.
Modo his, modo illis, annuens victorias.
Qui nunc nefanda strage nos pessum ruit,
Voluitq; cladis ad supremam terminos.
Nam ni sinistra mens disertim me monet,
Non est labor, quin Troia funditus cadat,
Nosq; ensis hosticus hauriat promiscue.
O fili, ego haud me verterim meam vicem.
Quin mortis expetam potiri munera.
Libensq; linquam lucis hoc blandum iubar.
Seu sponte, siue sit cadendum vi improba.
Tibi misello, eheu, tibi metuo nimis.
Ne te procella belli, adhuc vita inscium
Honore vita priuet, & sternat nece.
Verum ferenda sors vel ipsi infantulo est
Suprema Diuum, quam iubet necessitas.

Regina,

Nut. Regina, cui fatale vulnus accidit,
Mentemq; stravit insueta calamitas,
Non miror esse corde prorsus saucio,
Nullasq; spes deinde posse admittere
Secundiores, quin miser sit perpetim.
Mror metum parit, metus nec consilij
Compos, nec ullius bonæ artifex rei est.
Mirum neq; est, tantis malis te obnoxiam,
Animo iacere, nec dare ærumna modum.
Nam coniugis tanti carens, quid postmod.
Speres, vel optes, non reperias protinus.
Damnare priuatis sed infortuniis
Totam salutem publicam non congruum est.
Fortes viros pro patria cadere, nouum
Non est, nec aliter iste ludus luditur.
Gnauissimum quemq; decimari preliis
Vulgo ferunt. vxorculas imbellium
Plorare non solere, vulgo itidem ferunt.
Aio esse iacturam vel vsq; maximam
Decedit urbi quando vir primarius.
Rarissimum si quidem boni est istud genus.
Sed vnus non est opus respublica.
Qua continetur omnium virtutibus.

Vicunq;

Utcunq; secula defluunt mortalium,
Perrennat immortalis ipsa iugiter.
Viroq; vir succrescit, & generi genus.
Et Troia stabit, & hostium victrix cluet.
Vix esse desperatione pestis tetrior
Potest, manum qua projcit praeceps nimis.
Durare nec constante sustinet gradu.
Non Hectoris sint ista dicta opprobrio.
Qui solus antistabat omnibus palam.
Herois, haut mortalis os dium gerens,
Totamq; molem sustinens duelliam.
Habere fortes insuper Troiam viros,
Qui nos tuentur, & tuebuntur satis.
Vel ista, sanguis ut ferunt Manortius,
Qua copiis aduenit auxiliariis
Subnixæ, non permittit omnem funditus
Spem deserui, nec ultimo sterni metu.
Tantis videtur eminent audacijs.
Pelidem ut ipsum, prouocare sit potis.
Seruilis, ista qua loquor, non forteam
Sunt iudicij, qualem me ego esse sentio,
Verum hac habet felicitas heroicas
Domas, liceat ut sapere in illis cuilibet.

Nec

Nec humile quicquam musitant vel seruuli.
And. *Solatijs, aut suasionibus, etiam*
Ratione nimis non rata, aurem pandere
Quisquis negat, praesertim in aduerso statu
Fortuna, cum hominē ego esse planē haud di-
Tam pertinax lubido blāditur spei. (xerim.
Qua morte in ipsa dicitur non linquere.
Neq; sermo mi tuus odio, vel tadio est.
Mihiq; partes hoc loco mendacij
Assumpserim potius, tibi concesserim
Vel veritatis vel boni vaticinij.
Euentus hoc tantum annuat benignior.
Ac cetera in dictis tuis non improbo.
Assentiorq;, saepe fieri humanitus,
Istamq; lampada ab his, ad alios currere,
Troiamq; non prorsus carere fortibus
Viris, vel exopto, vel agnosco libens.
Quanquam Hectoris mei careat acri manu.
Verū istius viraginis, quam praedicas,
Quae se cohorte cum puellarum huc tulit,
Subsidia tanti non facio, ut illis putem
Troiamque seruari, aut Achinos repprimē
Posse. utlibet iactantijs superbiat,

Reiq;

Reiq; bellica scientem se efferat.
Quin contigit mihi illius vanam vicem
Vel condolere, vel prope miserescere.
Ad mensam heri dum regiam vino calens
Modo hosticis ignes minatur nauibus,
Exerciti modo totius stragem & fugam,
Ipsumq; domitum hasta, cruetum Achillea
Loris trahendum tota circum Pergama.
Tunc mi Hector ante oculos meos, sed lachrimae
Jam me obruunt, ille Hector, ille patria
Murusq; columenq;, ille fulmen hostium,
Quantus vigeat corde, quantus viribus,
Tamen momordit terram Achillea manu.
Fabarq; mecum. quos misella spiritus
Gestas? quibus turgescis animis inscia?
Tun' contra Achille stare? tun' vultu illius,
Orbesq; sustinere luminum igneos,
Rugamq; frontis inquinatam cadibus,
Hastae declinare sis potis impetum?
Jam te, misella, iam tuor, mollem velut
Celsis columbam praeditam volatibus,
Quam mox aperto consequutus aethere,
Acceptor acer, tollit insultu fero,

E

Rostroq;

Rostroq; frangit, unguibusq; eniscerat.
Tantum misella te video, quantum modò
Video. ubi portæ limen extrâ cesseris,
Non iam tui videndi erit post copia.
Sed feminarum gens sumus, more hoc moro.
Speramus antistare virtutem virum.
Nostrasq; longè tollimus solertias.
Domestica hoc in re, hoc reprendas ceteris
Negotiis, neq; sat foris quiescimus.
Planè inquietum femina sumus malum.
Nut: Subsiste paulum, Æthram video recta gradū
Huc ferre; nō frustrâ est; citum mouet pedē.

ÆTHRA.

Regina ab Helena ad te venio. si sit tibi
Cordi, venusto perfrui spectaculo.
Quâ praliantes femina exercet viros,
Lateq; mistis stragibus pugnam ciet,
Ne differas adesse turrim ad Dardanam.
Ibi aula tota, regiaq; omnes nurus.
Cum Rege Priamo, desuper visu aucupant
Fortissima viraginis miraculum.
And. Verone portis ista muliebris phalanx

Pedem

Pedem extulit? bellique se infusus dedit?

Aeth: Ut gloriari liceat illarum impigro
Facinore, vel nostri usque sexus gratia.

And: Solane? an armis Troicis aucta simul,
Fuerit martis aequor in duellicum?

Aeth: Orabat ipsa, nempe sola cum suis
Ut laudis hoc referre posset premium.

Sed Rex negavit. scilicet discrimini
Experta nondum cuius esset orbitam,

Primo pedatu protinus, ne se suo
Periculo praeceps nimis permitteret.

Idcirco nostri exerciti pars maxima
Unda iuit, inere et duces primarij.

Verum ipsa praecunctis, qua equo lectissimo,
Insignibus qua armis, palam longe eminent,

Non virginis, sed fulguris faciem gerens,

Quod Iuppiter de nube spargit ignea
Venti furentis nuntium, aut pluuij aetheris.

At tu vel oculis debeas multum tuis.

Eimodi si te expleas spectaculo.

And: Non est modo opera, funerum sat vidimus,

Quando Hector heu meus, vigeat viribus.

Nunc sletuum potius mihi tempus datum

*Diuumq; ad aras supplicem procumbere.
Condicta quin hac est dies per pluribus
Nobis. Mineræ numen ut voti reæ
Maestemus excellentè pepli munere,
Famiamq; lecta pompa virginum venit,
Donum gerentum, & sonantum cantibus.
Quarum choro me par quoq; est adiungere.
Helenæ salutem ex me, atq; amicam gratiã.*

CÆT V S fœminarum Peplum ferentium.

*Hanc tibi virgineis manibus, Tritonia virgo,
Contextam pallam, splendida dona tua,
Praferimus, pedibusq; tuis venerãda sacramus.
Supplice cum voto, supplice cum titulo,
Clara Gigantæi referentem signa triumphi.
Cum tua dextra altũ strauerat Enceladũ.
Sideribus mediis iam iam caput insertantem.
Et pugno cali percutientem adita.
Te nos armorum dominam, te bellipotentem
Dicimus, inq; tua fidimus vsq; manu.
Sis felix, orbiq; tua succurre ruenti,
Et nos rite tuo contege presidio.
Fli vel propter quondam florentis honorem.
Cui tu diuini munera Palladij*

Sedibus

Sedibus aethereis misisti, & condere gentem
Nomine mandasti de proprio Iliacam.
Hicq; tibi poni voluisti amplissima templa,
Ut tuus hic sedem semper haberet honos.
Suffice nunc animosq; tuos, dextraq; potetem.
Sisq; fauens virgo virginis opibus.
Atq; hanc, quae duri ruit in certamina Martis,
Cumq; viris audet conseruisse manum,
Assere. fac illam victoria lata reportet,
Hostili multo sanguine conspicuam,
Hectorea ultricem cladis. da seuus Achilles
Ex eius loris pendeat, atq; rotis.
At nos pulchra salus, & pacis mitior aura
Muniat, & tristi seruet ab exitio.
Sic tibi perpetuis surgat nova gloria saeculis.
Sic tuus in nostra laude perennet honos.

NUNTIVS.

Priamum, vel Aeneam, vel ipsum Antenore
Ubi sim reperturus doceri peruelim.
Negotij adeo urgentis est necessitas.

Cho: Quid est, quod apportas noui, fare otius.

Nun: Moramini, vos scire primas non opust.

Verbo

Cho: Verbo tamen, quo sit loco res expedi.
Nun: Bono loco, nostra in manu est victoria.
Cho: O sancta Pallas, adiuvna nos supplices.
Nun. Fac missa verba, hoc quod rogo mone si po-
Cho. Hæc nuper Æneam meantē vidimus. (tes.
Nun. Inermem an armatum & paratum praliō?
Cho. Pro more nempe obire stationes puto.
Nun. Hæc flexit? anne illac? ut accelerem assequi.
Cho. Ellū haut procul abest, atq; vertit huc gradū.

ÆNEAS.

Quis est requirens hîc meam presentiam?
Num in acie aliquid anceps repētiniū accidit?
Multa euenire qualia hoc ludo assolent.
Is tu es? loquere; venisne pugna ex turbine?
Nun: Ipsissimis densissimisq; ex cadibus.
Æn. Fuga potitus, & neci te subtrahens?
Nun. Hæc probra desertoribus sint congrua.
Æn. Qua causa te ergò, huc ut venires perpulit?
Nun. Feliciter gesta rei essem ut nuntius.
Æn. Ut tēpus est, vix praliū oceptum autumo.
Nun. Quin tota profligata iam res est propé.
Æn. Multa inchoantur faustiter, fini occidunt.

Pro-

- Nun. Promiscuam fugam hostium iam vidimus.
 Æn. Quid si hostis ad casses doli simulat fugam?
 Nun. Multo coactus sanguine, eiectus loco est.
 Æn. Stetitne structa acie atq; in ordinibus fuit?
 Nun. Nil tale metuentes, tumultu oppressimus.
 Æn. Subitariam, haut statariam pugnam refers.
 Nun. Ex impetu fortuna nostra omnis stetit.
 Æn. Quod impetu surgit, nono impetu ruit.
 Nun. Durum est redintegrare versum poplitem.
 Æn. Forte in vagum vulgus datus fuit impetus?
 Nun. Infesta conferre arma vulgus non solet.
 Æn. Exercitum fax multa comitari assolet.
 Nun. Fugam calonum forte tu istam cogitas?
 Æn. Subita procella non rapit fortes viros.
 Nun. Multi cruoris & laboris res fuit.
 Æn. Cacus furor belli est. videt quæ non videt.
 Nun. Rem si audies, usum manu & oculo asseres.
 Æn. Nostine Grais quempiam ex primoribus?
 Nun. Et nomina, & vultus, representem omnium.
 Æn. Tumultu in isto cognitus quisquam tibi est?
 Nun. Ferrum vibrabat Merion iuxta hoc latus.
 Æn. Potes secundum nominare aut tertium?
 Nun. Tytiden & Idomenea vidi propalam.

Istine

Æn. *Istine cum alijs terga verterunt simul?*

Nun. *Promiscuos videre non memini in fuga.*

Æn. *Visusne Achilles indidem aut Ajax tibi?*

Nun. *Hac non fuere, quâ fui; nescio alibi.*

Æn. *Non contigissent talia his presentibus.*

Nun. *Quid si Deorum quispiam nos subleuat?*

Æn. *Opis Deorum nostra dumtaxat salust.*

Nun. *Verum admouenda est cū Dijs manus quoq̃.*

Æn. *Hoc agimus, ut inā non profundamus operā.*

Nun. *Sed tam celer qua decucurri huc gratia,*

Et me tuis offerre quasi auribus,

Si te volente proloqui liceat, loquar.

Veniam ante deprecatus impudentia,

Quod imperatorem monere miles haut

Dubitem, tuâq̃ obganniam sapientia.

Æn. *Præfationes amputa, fare numero.*

Nun. *Qui rebus auxilia ministrant perditis,*

Fessiq̃ succurrunt recentata manu

Passim omnium mortalium fit moribus.

At prosperas res, sponte securus tui,

Fortuna in ipso cursu & in portus vado,

Dum disfluunt, & cautiones negligent,

Plerumq̃ videas intimo elapsas sinu.

Nam

Nam lata & impotens sui felicitas
Facile remittit cordis acrimoniam
Spatiumq; dat rursus relabendi ad malum.
Victoriq; ipsa, cruore plurimo
Parta, modo intermissione paucula
Aut horula breuissimo respiro,
Mox in ruinam sunt voluta prepetem.
Ut non minus sint fulciendi orsus boni.
Quam quando tristis obruit necessitas.
Quocirca, & hanc vicē, utat hæc fuga hostiū
Euenit, & spes extulit victoria,
Vestigio premendam, & urgendam ilicet,
Nouisq; subsidijs fouendam censem,
Nullamq; dandam copiam ullius mora.
Adcoq; tu ipse cum tuis legionibus
Illuc ut euoles diserte optauerim.
Æn. Rectè mones. persæpè damnū hoc præbitū est
Victorijs, parta modò, ut partæ haut forent.
Dum persequendi atrox labor remittitur.
Neq; hoc loci planè alia mea sententia
Fuerit, si ita est ut prædicas, fugam hostium
Factam, usq; & usq; ut opprimātur viribus
Novis, nec habeant copiam interspirij.

F

Sed

*Sed non meum est statuere de hoc negotio.
Regem te adire opust, eiq; exponere,
Quicquid statuet, ad iussa nos presto sumus.*

STRO.

*Cho: Facunda rumorum creatrix,
Pollens præpete penna,
Insignis linguis centum
Publica fama,
Verumne nuntium per ora totius
Troia excitasti?
Fusas, fugatas, ultima
Strage, hostium cateruas?
Pausamq; bello funditus inditam.
Quod nos decennali fatigabat metu.
An mens anxia credulam
Plus satis se præbet ad id, quod optat.
Sermonibusq; gaudium vanis fouet.*

ANTIST.

*Imago mi mentem retentat.
Si quis lumine lesus,
Obscuretur palpebra*

Sole

Sole carente,
Longumq; tedium in tenebris horridis,
Omnis salutis
Euanida spe deuoret.
Si forte vel Deorum
Benignitate, aut opera manus
Medentis, aspectet iubar faustum poli,
Quaquam non solida face,
Et mali parte haut minima relictâ,
Lætum tamen se se gerit vel hoc bono.

EPOD.

Rumoris huius, particulas itidem
Aliquas, utinam liceat legere,
Fruar vel ipso dimidio libens.
Ceno tenaci efferre protinus pedem
Fortuna nulla, nulla fata permittunt.
Primis principijs premenda damna.
Postquam furorem in curriculum acrius
Miseris, nullas sonipes habenas,
Non currus aurigam audit.

COETVS foeminarum cum peplo redeuntium.

DEIDAMIA.

Paulum moremur, nec relinquamus chorum.
 Est quod monere, quod dare in mediū velim.
 Consistite, & parumper inhibete hic gradum.
 Aureſq; mi præbete, dum quedam eloquor.
 Qui se Deorum ad præſidia conferre amant,
 Totasq; ſpes pietatis in ſinu locant,
 Eos ſapere, partesq; perſequi optimas
 Exiſtimo. nam cum Deorum maxima
 Pollentia, & potentia, & præſtantia
 Sit, opumq; theſauros manu omnes in ſua
 Teneantq; poſſideantq; propitios ſibi
 Qui illos habent, habere ab illis omnia
 Credo, neq; ullum maius autumo bonum.
 Odiſſe tamen ipſos Deos ignauiam,
 Et quos amant, beare per ſolertias,
 Gnauiſq; deſudare velle laboribus,
 Conſtans opinio eſt. in hoc quin vertitur
 Virtutis omnis ratio, qua nemo ſine
 Beatus aut felix ſatis cenſendus eſt.
 Idcirco noſtra præ viris iniquior
 Sors eſtimatur, qua veluti ad ignauiam
 Damnata, & incluſa pudendum in carcere,

Sernare limen, & domi senescere
Necesse habemus. dum viri & Respublicas
Latè gubernent, & gerant bella inclyta,
Et glorias querant, opesq; splendas.
Quasi verò nobis, vel manus planas quoq;
Vel brachium, vel oculos, vel humerum,
Vel cordis acrimoniam & solertias,
Vel quicquid illis suppetit, negauerit
Natura, ut hisdem munijs percommode
Sufficere possimus, quibus viri eminent.
Ineptiores fortèan Mauortis ad
Negotium putemur; idq; ob virium
Imbelliam, roburq; non firmum satis.
Verum hæc quoq; ærumna atq; contumelia,
Eidem latebræ, desides qua includimur
Est imputanda. quid? viri omnes scilicet
Ad bella sunt aptissimi & fortissimi?
Minore in æuo, ut quisq; se se exerceat
Ita gnauus, aut imbellis ætatem terit.
Nam robur est quoq; munus a suetudinis.
Neq; dubium est, si exerceamur nos quoq;
Ad fortitudinem, fore haut lentissimas.
Vel hæc Amazon, specimen istius rei

Præbet

Præbet satis; quæ, more quia gentis sua
Est instituta; pensa non producere.
Non assidere fuso, & ignava colu,
Vibrare sed securim, & arcus tendere,
Ferocis aut versare fræna sonipedis,
Nunc vel ducis primarij implet munia,
Vel militis fortissimi: tamq̃, strenuè
Aduersum Achiuos dura in acie rem gerit.
Ut finierit omne iam bellum prope.
Totam per urbem vera si rumor canit.
Sermonem cum, qua causa apud vos fecerim
Nunc expedibo. Quid si ad exemplum illius
Sumamus animos, atq̃, corda fortia?
Et femina, sequamur, ipsam feminam.
Non tam futura fortè prelij adiuna,
Quàm, quod magis reor potitura simul
Certissimo victoria consortio.
Vel ultionis gratia; quàm persequi,
Lacerare & ipsos mortuos, dulcissimum est.
Nam quæ doloris non habet causam sui?
Hæc orba filiis, thorum hæc viduum gemit.
Vel fratre, vel parente plurima carent.
Multæ propinquis, nulla non instam gerit
Vulnus;

Vulnus, graue in vindictam ut exardescere

Non debeat rapiamus arma, que offeret

Præsens furor, moraꝫ non demus locum.

Occasiones clara facta prouehunt.

Res maxima puncto labascunt temporis.

Cœt. Placet, placet sententia: utamur foro.

Moram amputemus, vindicemus funera

Charissimorum. suauis nihil siti est

Iuste ultionis; gestio haurire hostium

Fœdũ cruorem; imitemur inclytam ducem.

Et gloriam nostri efferamus seculi.

THEANO.

Que istec malũ est insania? aut ubi est pu-

Quo ruere pergitis? gradũ subsistite. (dor?

Locum date potioribus sententijs.

Cœ. Praclara facinora impedire non licet.

The. Praclara non sunt, que pudorem negligunt.

Cœ. Telum necessitatis est durissimum.

The. Necessitatem sæpe confingit furor.

Cœ. Multam moram facis tuis sapientiis.

The. Senecta me vobis monet succurrere.

Cœ. Tuam senectam semper obseruauimus.

Observat

The. *Observat is, qui auscultat, ad mentē redi.*

Cœ. *Occasionem perdimus, missa hæc face.*

The. *Occasio non omnis est fidei bona.*

Cœ. *Nimis viam qui querit, amittit viam.*

The. *Quo ruitis amentes? ruinam queritis.*

Cœ. *Igitur doce meliora, quando plus sapis.*

The. *Qui vult doceri, oportet esse seria
Mente atq; defecata, & aure libera.*

Non impedita suasionibus malis.

Idecirco, non tantum pede, sed animo magis

Consistite, & leuate vos respirio.

Te affabor inprimis puella Antimachia.

Et submonebo erroris, in quem te intulit

Fervor iuventa, vel via inscientia,

Imitamen, in qua potestit, vim maximam.

Vertens utramq; paginam, vultu pari,

Bonam, malamq;, prosperã atq; impropperã.

Contrã malam, persola cautio hæc viget,

Nec improbos, nec impares sectarier.

Ab improbis, maligna vita accersitur,

A disparibus aduersa. quæ ledit tamen,

Insignis & præclara licet appareat.

Nam varia cum sint genera mortualium,

Et quemq³, fors sua ab aliis discriminet,
Suo gregi aggregarier, quemq³, est opus.
Agnos uti agnis, & feros lupos lupis.
Delapsus inter non suos, ne non feras
Consortium, vel insuper pereas male.
Imitamine hoc vafras perire simias
Ferunt, cothurno non suo dum se implicant.
Potesne iam sentire ubi peccaueris?
Mitto; quod uxor inclyti & summi viri,
Deuincta iurata fide, & sacro thoro,
Sine illius scitu, nihil tale aggredi
Fas, iusq³, habebas; quia palam delinqueres,
Ipsumq³, iniquis laderes contemptibus.
Vos ceteras nunc alloquor. frustraneum
Natura nil parit, nec absonum vsq³iam.
Quin cuncta perfecta arte, perfecto ordine,
Confusione atq³, vitio quouis procul,
Ad munus institutum, & officium ratum.
Quo in genere, sexuum eminet discretio.
Animantium quum saecula, mas cum femina,
Condunt, graduq³, coniugantur dispari.
In ceteris uiuentibus, sola sobolis
Productio promanat inde: non item

In homine; qui ad sublimiora proditus,
Sanctasq; virtutes colendas; non thoro
Nexuq; tantum iungitur cupidinis.

Sed vinculo sanctissimo aui totius,
Sexu tamen uti dispari disiungitur,
Ita dispares celebrare virtutes solet.

Sunt feminarum, sunt virorum munia,
Qua mista si turbentur, & vir femina,
Virive femina occupet negotium.

Venusta natura ruat concinnitas.

Multis ne agam: deses domi vir si hareat,

Ignavia non effugiet atram notam.

Si femina vagetur foris, nil turpius.

Deuotiores nos sumus; frequentius
Delubra Diuum ideò solemus visere.

Proüt modò ad puluinar alme Palladis
Accessimus: mutemus obsecro ordinem.

Ad templa constuant viri; noster chorus

Descendat in Mauortis aream trucem;

Absurditatem præter & turpes vices,

Periculum hinc utrisq; cladesq; vltima,

Creëtur. hanc si quis Scytham viraginem

Pratendat, & miretur; arbitrio meo.

*Ista studia, neq; huic conuenire iudico.
Utcunq; more patrio est exercita,
Producit ut natura monstra; verum ea
Perrara, sceniq; habita semper ominis,
Res pariter est monstrosa, miles femina.
Communibus vita est peragranda orbitis,
Naturaq; insequenda dux certissima.
Artisq; factitandus a sucta modus.
Lausq; aucupanda de labore congruo.
Utcunq; bellatrix superbit maxima,
Tamen vel illa sospes utinam se efferat
Loco ex tam atroci, in quo virorum fortium,
Ducumq; summorum iacent tot funera.
Ne vos misella non perieritis male
Musca velut, pessum data pogoneo.
Dextella quarum vix aciculam sustinet.
Nedum vibraret pondus hasta aut spiculi.
Cedamus in domos, coloq; strenuam
Manum applicemus, feminas frugi ut deceat.
Viris & arma, & ultiones, & graues
Fras relinquamus, secundum Diuum opem.*

MONOSTROPHICA.

Cho. Sermone in sapientum

Audiui memorari.

Nil tranquillius esse
Magno mari; insolentia
Ventorum nisi perturbetur.
Vasaniamq; fluctuum
Concipiat, miseris discrimina nautis.
Urbibus in magnis populorum
Persimile ingenium esse.
Blanda ut pace fruantur,
Pacati, lentumq; quiescant.
Seditiosa animæ autor
Donec insurgat, grauidam tumultu
Trahens procellam, & bene compositos,
Miscens fluctibus asperis.
Tunc videas ignobile vulgus
Cetus cogere, concursare,
Franum excutere, poscere tela,
Non patria, aut legum meminisse,
Ruerè in perniciem, certamq; ruinam.
At si furentibus, obuiam se se offerat
Magna viri facies, quem
Splendor & vitæ, grauitasq; morum,
Et meritis illustra facta,
Commendent; mox limphatos

Mul-

Mulceat fando, rabiemq₃ demat.
Stent arrecti, ponantq₃ iras,
Et pristinae quieti
Dedant se se.
Unicus vir, corde pollens,
Urbibus totis salutem
Impertit; hunc si fata demant,
Factura maior vix potest recenseri.

MILES faucius.

Me miserum, ach ach, ô miserum me,
Quod vita generi huic me addixi,
Militiamq₃ sequi potius, quàm
Tranquillum aenum elegi ducere.
O gloriola,
O vita aucupium vanissimum,
Fraude tua hac in retia veni.
Nunc miser ex te hac premia capio.
Vulnera, seuum, artumq₃ cruorem.
Quin vicinum funus praesto est.
Me miserum, ach ach, ô miseram me.

Cho. Quid hoc rei est? de praelio hoc vuln⁹ refers?

Mi. Non de popina, non fori de circulo.

Hac

Cho. *Hæc sunt virorum condimenta fortium,
Irbellium haut Mauors moratur sanguinẽ.*

Mi. *Me miserum, ach ach, ô miserum me.*

O bellum, ô perniciës maxima.

*Quisquis te prior humanum in genus
Introduxit, nã ille leonum,*

Cor gessit, vel dirius etiam.

Orci tu thesaurus, perte

Mors messem facit innumerabilem,

Nunc florem atatis misera meã

Detruncaſti. pereò, pereò,

Jam deficio, iam deficio

Tenebrã inuolunt oculos. ô sol

Non te iam video, soluuntur

Frigentq; artus, cado iam cado.

Cho. *Deceſſit; hæſtã vulnus hoc eſt per femur.*

Ecce alterum venire ſaucium, Ô alterum.

MILES alter ſaucius.

O vulnus dum te reſpicio

Fatalemq; horam mihi adeſſe

Jam iam video, non hoc moueor,

Quod migrandum e vita eſt. iam tum

Pri-

Primum, cum militia nomen
Consecrabam, pro stipendij
Precio, deponebam vitam.
Inq; aciem, non alia mente
Descendebam, quam ut redeundum
Non sperarem. quippe ubi ferro
Res agitur, ferri expectanda est
Lex & vis. vitam qui alienam
Appetit, ibidem destituat suam.
Legibus itaq; belli pareo
Æquo animo, & vim fati amplector.
Quamquam decimus est hic annus,
Ex quo saxum hoc voluo illasus.
Fecit hoc vel Diuum alma benignitas,
Vel virtus & dexteritas Ducum,
Quorum ductu, atq; auspicijs, pedem
Semper sospes retuli ex omni
Discrimine. nunc sub Duce nibili
Interitu communi, veluti
Fluctu haustus sum, & pereo inglorius.
O femina, qua te pestis dira
Attulit in nostras regiones.
Tua superbia, tua stultitia

Clade

Clade *suprema*, nos oppressit.

Cho. *Mi miles indolem tuam fortissimam*
Admiror. at miseresco fortunam simul.
Stragemne nostri nuncias exercitus?

Mil. *Vt me vides, de ceteris sic iudica.*
Ostentatio & ambitio duæ
Humani generis funestæ
Clades, quàm fœdare ruinis
Grauibus vitam omnem soleatis.
Tum præcipuè inter belli ardua
Stragem exercetis, si quando
Dux stolidus se imperio ingessit.
Insuetasq; manu trepidante
Prendit habenas.

O Diua, ô fulgenti pollens
Ægide, delubri huius Præses,
Inclita Pallas, numen mihi ut in
Vita, sic in morte colendum.
Miseram hanc animam leni passu
Permitte agros deserere artus,
Et tranquilla in sede repone.

At vos amicæ, cura si qua vos tenet
Labentis in mortem, & trabentis ultimum
Anhe-

*Anhelitū, deducite hinc me aliquo in locū
Solum; vel ad viciniam fani istius.*

*Ne spiritum sauo astuantem vulnere
Efflem ante vestra lumina, & Spectaculo
Tetro, cruoris insuetas inquinem. (tur*

*Amabo, prende dexterā, & dum adhuc da-
Mouere viuum poplitē, hinc me submoue.*

Cho. Jam ad medentis te manum aeducimus.

*Mil. Spes nulla; tanta vulnerum vis opprimit.
Jam iam auferor, duc quaeso, subduc otius.*

*Cho. Ite, hinc & hinc, utrūq; subtus brachium
Manum indite, & quā iusserit deducite.*

Pium laborem sumere, addecet pius.

TERTIVS miles faucius.

*Juppiter, aut tu, qui bella regis
Omnia vertens, maxime Mauors.*

*Utcunq; mihi, vulnere acerbo
Vita eripitur; tamen hoc nomine
Justas vobis grates reddo.*

*Quod me hac intrā mania viuum
Et spirantem, concessistis*

Inferre pedem; ne coruis &

H

Canibus

Canibus fierem turpe obsonium.
Neue carerem sorte sepulchri.
O Patria, ô longè dulcissimum
Natale solum, suscipe inane
Hocce cadauer, suscipe vilem
Corporis umbram; quando animis, &
Sospite dextra, saluam & sospitem
Te præstare negatum est; non hoc
Miseret, quod pereo; hoc magis miseret
Quod coram video interitum tuum.
Et ruo, te iam iamq; ruente,
Nec iustitia me solatur,
Oculus; quin morte ipsa, mortis
Causa asperior trepidum concutit.
Nam sceleri alieno vitam nos
Impendisse, ecquis non indicat?
Ni patria erroribus inuolui,
Et commune malum, omnibus æquè
Impingi, iubet arcta necessitas.
O Priame, ô quondam, non solum
Magnorum regum, astant hominum omnium
Felicissime, dum te ætatis
Vigor, & consilij alta potestas

Florentem, immotunq; fouebat.

Omnes lata pace tegebas,

Nec tempestas ulla gubernis

Laua tuis incurrere amabat.

At postquam anni deteriores,

Mollius & te concurravit

Senium, concessisti imperium in

Muliebri, & iuuenum natorum

Proiecit uasania franum.

Hinc flamma irrequieta malorum

Profiluit, teq; & nos hausit

Exitio, extremaq; ruina.

O domus, utinam te pede firmo

Tangam, & uita reliquias tuo

Dulci in gremio fessus ponam.

Cho. *Permiserisne? si tibi supponimus*

Manum, atq; limen ad tuum deducimus!

Mil. *Si feceris, beneficium summum mihi*

Præstiteris; ach cruore te fædo effluens.

STROPH. I.

Cho *Quisquis humanum genus adcolenda*

Jura mutui consortij

H 2

De-

Deduxit, atq; nexibus
Adstrinxit vitæ socialis;
Ut domos, ut urbium
Ponerent fundamenta,
Moribusq; & legibus
Obnoxij sacratis
Cum choro virtutum venerabile ævum
Degerent, pacis simul atq; belli
Constitutis munimentis.

ANTIST. I.

Na ille diuini precium laboris
Sacla per mortalium vaga
Vulgauit. an tantum hoc decus
Est acceptum iure ferendum
Orbis ipsi condito-
ri? manu qui præpoten-
ti, propages viuentium
Quum proderet, cohortes
Cæteras brutorum animantium, ad unum
Nempe vescendi offitium vocauit,
Atq; humo pressit supinas.

STRO. II.

Ventrem ut parentem agnoscerent
 Tantum; & vivere prius
 Auo, usq; quaq; possent.
 Ast hominum sobolem altiore
 Edidit partu, rationis alma
 Compotem, ad caeli supremas
 Sedes usq; animo penetrantem;
 Oris honore, aptaq; loquella
 Ornatam; ut genitoris
 Laudem sui, letissimo
 Munere linguae concelebraret.
 Cætibsq; congruis
 Inter sese agitare
 Vitam beatitudinis
 Virtutumque capacem.

ANTIS. II.

NEcessitatis insuper
 Telum ex corpore nudo
 Infixit, ut iuuamen
 Alter ab alterius labore
 Quererent, atq; inde opera ac amoris

Indu-

Induerent arctissima vincla.
Artes omnigina hinc caput extu-
lere; hinc omnibus oris
Sudatur & decurritur.
Omniaq; in medium cumulantur.
Non greges citos rapit
Formicarum adeò ardens
Cupido; accruos dum congerunt
Æstatem per amenam

EPOD.

Farris opimi: ut cura innumera
Deproperant hominum satagentum.
Ast non omnibus aurum
Conferre fulgens, aut nitorem gemmarum
Conceditur. vilissima
Rerum, etiam veniunt in vsum.
Non tamen ullius præstantis pondera gaza
Antestant precus
Prodigam virtutem animæ; quietem
Dum patria, dum templa Deorum,
Fessos dum amicos, eripit
Hostium ex charibdi.

O mibi

O mihi militia nomen sanctissimum, *Et* o tu
Semper iuuentus inclyta
Qua nec morte fugis nostrā munire salutē.
Dij tibi propitij sint
Et his, *Et* olim oris beatioribus.

An. En quo relapsa est tam repens victoria?
Mussanda sed sunt Principum deliria
Utcunque damnis persoluta, atrocibus.
At nunc, quod instat, ne hauriamur ultimo
Periculo, ite quo suum quemque euocat
Munus, volate in mœnium pinnacula,
Volate propugnacla in alta turrium,
Sint expedita machina, sint undique
Intenta tela, militum sueti globi
Portasq; *Et* arcem, sepiant custodij.
Fremat tumultus omnibus vicis palam
Ad arma, ad arma cōclametur, horrēs timpa-
Tubaq; tristes, dent sonorē turbidū. (nunc
Ne improvidos hostilis impetus obruat.

Nun. Orci tenebras *Et* specum infernalium
Aduenio linquens, ultima tantum absui
A mortis orbita, ut perisse crederem.
Hoc profuit, quod cladis esse nuntium

Voluere

Voluere Atrida, eaq; gratia mihi
Cessere vitam; posteaquam ceteros
Omnes neci obtrusere, quoscunq; in manus
Venire viuos contigit Marte ex fero.

Adeo cruentas victimas promiscue
Fussu videbam publico maetarier.

Me prater unum, sorte semotum ancipe
Sed obuiam eccum habeo Ducem optimum
Æneam, ei effabor malorum hunc turbine,
Quo perperam est strages patrata exerciti.

Æn. Quid est? quid adfers? fare, nil spote occule.

Nun. Elinguis utinam istam vicem? & mutus fore.

Æn. Malis ferendis iam agra mens occalluit.

Non est, quod auri postules te parcere.

Nun. Vis magna tam triste imposuit onus mihi

Vita redemptum nuntium vobis fero.

Æn. Hoc iam liquet, victoriam esse hostem penes,

Nostros potitos cladis, & turpis fuga.

Nun. Clades ferè omnes abstulit, paucos fuga.

Æn. Occidionis seua damna predicas.

Nun. Sic res habet, tam arcta incidimus in retia.

Æn. Infessor an vos miles oppressit dolo?

Nun. Nulla extitere insidie, aperta vis fuit.

Scienc

Æn. Acie conflictum est, & instructa manu?

Nun. Acie, nec acie, cæca mens nos perdidit.

Et verius vis insolens, quam prælium.

Artisq; militaris inscientia.

Æn. Num Scytica disciplina non satis cæta est?

Nun. Fere impotentes prælientur cautius.

Æn. Armatus hostis copiam pugna dedit?

Nun. Vagum atq; palantem per arua inuasimus.

Æn. Bellum futurum nescientem scilicet.

Nun. Nec cogitantem, nec paratum ullo modo.

Pleriq; tuti obambulabant, plurimi

Spolia legebant, aut rogis ardentibus

Tumulisq; mandabant suorum corpora,

Vulgusq; passim errabat; ut fieri solet

Victoria parta, & patratis cædibus.

Quum nostra Dux, nõ arte belli, aut ordine,

Non more structis congruo legionibus,

Signisue prolatis, tubisue canentibus.

Clamore sed duntaxat, & voce horrida,

In barbarum furens modum, præfulgidam

Vibrans securim, cum suis prima euolat,

Turbamq; latè penetrat in promiscuam.

Imbellia & vaga in pecua ceu trux læa,

Necibusq; cadibusq; miscet omnia.
Totisq; campis fundit atrum sanguinem.
Nos consequimur, atq; irruimus, unâ illicet
Cuncti, ordinibus itidem, atq; lege prali
Neglecta, ut effera & voracia agmina
Sturnorum, eunt clamore acuto, pessimam
Pradam petunt de racemis dulcibus.
Sternuntur, obtruncantur, ut quisq; obuius.
Cadunt inermes, struibus implentur sola
Cadaverum, riuus cruor passim ruit,
Turpem in fugâ vertuntur omnes, quâ patet
Latissimus campus, Scamandri ad littora.
Nos insequi, nec facere cadium modum,
Ad castra donec stragis illatus pauor
Eruptioq; nostra satis apparuit.
Jamq; ardor occidendi ad ipsam fluminis
Ripam, impetu nos tulerat effusissimo.
Neq; hostium à tergo, neq; memores sui.
Seuire Amazon, atq; ouare cadibus.
Nosq; incitare pernicem ad ferociam,
Magis, magisq; ardebat, amens vls modum.
Prodire castris interim Graecanicus
Exercitus, portisq; fundi ex omnibus.

Et terga nostra perpeti circumdare
 Indagine; neq; sensimus claudi prius
 Ferri sagena; quam exitus nullus super
 Relictus, ut minimam fuga daret viam,
 Vallante frontem vorticoso flumine.
 Duces volare visi, & adstruere aciem,
 Lentoq; lunata admouere gradu agmina,
 Ajaxq; Achillesq; altaq; vis Ulissei,
 Geminiq; Atrida, & cetera heroum manus.
 Mox dissipatos, segreges, male auios,
 Fessosq; anhelosq; impetu rapidissimo
 Petunt, trucidant, vulnerum vi prouunt.
 Ceu atra nubes, fata dira grandine,
 Ventiq; turbinisq; perperam potens,
 Segetis adulta verberat propaginem,
 Totasq; aristas in sinum terra quatit.
 Nec tempus hora vnus amissum exist, (est.
 Quum internecio nostrum omnium palam edita
 Partem fluius absorpsit in praeceps datam.
 Vix in manus vix venimus paucissimi.
 Ftidem fuga beneficium vix abstulit
 Paucissimos; in castra quot quot sunt tamen
 Rapti, capite dedere panam omnes trucem.

*Me præter unum; quem ista seruauit fides.
In orbem, ut huius cladis irem nuntius.*

*Æn. Quid ipsa Amazon? in potestatem hostium
Vina est recepta? an cecidit inter ceteras
Strages? humumq; momordit ore frigido?*

*Nun. Achilis hasta occisa, fortem spiritum
Effudit uno, haut altero, ictu saucia.
Nam ubi undecunq; vidit à nostris fugam
Fieri, & tumultum turbidum increbrescere,
Graiosq; peruulgare cuncta cadibus.
Stupore paulum, vel pauore constitit
Incerta; pedibusne etiam, equoq; fideret,
An cordis acrimonijs staret ferox.
Mortemq; quereret media per vulnera.
Vitamq; non inulta in acie amitteret.
Dum voluit hæc, & anxie secum autumat.
Jam iam illi Achilles imminebat arduus.
Succinctus impigerrimo iuuenum globo.
A queis caterua Scythica, vel fedã in fugã
Dicto otius dabatur, aut orci in domos,
Truci premebatur nece, satura vulnerum.
Ast ipse Pelides feris obtutibus
Solam aucupabat Ponticam viraginem.*

Qua milibus totis, suorumq; agmine
Nudata, varios huc & huc orbes, equo
Spumanti agebat, nec satis stabat loco.

Quam comminus nactus, oculis ut voceq;
Posset laceßiri, ioco sic inrepat.

Heus heus puella Pontica, heus, huc huc ades.
Cupidus tui iuuenis vocat te, heus huc ades.
Mauortij teli appetens, non Venerij.

Hic illa, seu furoris aëtro percita,

Pudoreue externata, equum calcaribus
Adurget, impetumq; planè acerrimum

Facit in Achillem, tum bipennem ter quater
Infligit in galea moras, ictu irritato,

In fragmina ut chalybis volaret protinus.

Tanto arma Achillei valebant robore.

Perfecta fida olim arte Lemnij senis.

Missæ bipenni, hastilibus manum admonet.

Factuq; iaculatur propè infestissimo.

In pectus aduersum viri; ictus hic quoq;

Umbone frustratus nihil noxa tulit.

Namq; illam inescans, tela clipeo scilicet

Duntaxat eludebat, & dabat moras.

Rimatus opportuniorem spiculi

Sui impetum; nec arte sueta falsus est.
Namq; irruens, ipsam in papillam condidit
Ferrum, per usq; cordis intimos sinus.
Momento ut halitū ultimum flaret, & equo
Rueret, nec amplius sui compos foret.
Labentem Achilles, à suis sumi in manus.
Situq; quàm decente deponi in solum
Præcepit, omni parte tecta corporis,
Ne virgineus honor pateret uspiam.
Delapsus ipse equo, & parumper lumina
Faciemq; contemplatus; ô virgo misera
Quæ te mala, inquit, mens, virorū in prælia
Coniecit? aptius fuisses inclyta
Mater familias, & domum auxisses tuam.
Nec spolia legere, nec arma quenquã tangere
Sinit iacentis; quin datis custodibus,
Servare tutam inssit, ornatu integro.
Flammam in duelli ipse, inq; confertissimas
Strages relapsus, cadibus se immiscuit.
Nec iam diuturnus superfuit labor.
Fusi, fugati, occidionem ad ultimam
Omnes redacti, aut fluminum torrentibus
Hausti, nefandis conciderant mortibus.

Magnusq; clamor personabat undiq;
Feri, feri, occide, occide, caue parcere.
Nondum dici flexerat meribicis
Quum cuncta profligata, strata corporum
Fadis accruis, plena cladis cerneret.
Tuba interim receptui captum cani.
Campoq; in ipso principes omnes viros
Præco aduocabat regium in tentorium.
Præsto frequentes adfuere: mox datum
Edictum in omnem exercitum; ne quis capus
Vinum hostis afferuaret, aut si cui foret
Captiuus, em regi illicò fide bona
Ut traderet. pauci illicò sunt traditi.
In quèis ego quoq;. sorte dein censi sumus.
Quis iret, atq; verba Troiam non bona
Deferret; ut victoriam Græcos penes
Stetisse scirent; pacis ut silentium
Esset perenne; federis ne mentio,
Ne nuntiorum missitatio foret.
Non postulatio vlla, ne cadauerum
Sepeliendorum quidem, aut causa pia.
Venire si quis audeat, caduceo
Tutum haut fore, imo capital extemplo fore.

Hæc

Hæc ferre iusso, premium vitæ datum est.

Producta turba alia, capite panas luit.

Nec paritū cuiquā est, tam atrox perseuijt

Vindicta, iura vt gentium pessumdaret.

Mox aliud edictum editum est. vt militi

Præda vniuersa cederet; cadauera

In flumen vt raperentur, esca piscibus.

Omni sepulchri destituta munere.

Neq; mora, quū nudissimi, turpissimum in

Modum, trahebantur, tetrosq; in vortices

Præcep̄ dabantur, flumina vt consisterent,

Meroq; spumarent cruenta sanguine.

Æn. Etiamne Amazon tale supplicium tulit?

Nun. Quin prima tracta à publicis licitoribus,

Unàque cum illa cetera viragines,

Æn. Nudene? an habitus sexui debitus honos?

Nun. Non sat scio; fieri spolia vidi tamen.

Equanq; duci Uliſſis à famulitio.

Æn. Non illa Achilles iure possedit suo?

Nun. Neq; id scio, tantummodo ex tentorio

Vidi periratum exeuntem Achillea.

Vultu feroci, flammeis obtutibus.

Remurmurantem feruidas secum minas.

Rumor

Rumor ferebat, iurgio intentissimo
 Egisse, ne crudelis quidquam in mortuos
 Decerneretur, neue conscirent nefas.
 Quod iura abhorrerent Deum & mortaliū.
 Eaque causa, contumelia excitum
 Tersitis, in malam eius impegisse tam
 Pugnum valens, ut dentium illico omnium
 Sputum faceret, atque ante Iesimonij
 Ora, exanimis, & vix hians procumberet.
 Quid postea actum, non liquet mi dicere.
 Mox namque iussus ire sum, & rapere viā.
 Nec diffitear inisse perceleri gradu.
 Nec terga post ventisse flexa lumina. (hæc
 An. Hac me sequere, regē ut adeas, atq; omnia
 Sermone quàm verissimo renunties.

STRO. I.

Cho. Suprà querellas, & lachrymas suprà,
 Omnesq; luctuum modos,
 Exarsit hoc incendium
 Stupore torpesco, nec orbitam spei
 Amplius ullam dispicio, que
 Exitum ab interitu supremo

Pra-

Præbeat; ô patria, ô creatrix
Dulcissima, ô sanctissima—
Pergama, structa manu Deorum,
Jam iam vos ruere ultimo
Excidio, iam funditus extir-
pari video; nec subsidio
Ullum amplius locum dari.
Flammæ iam vos vortex vorat.
Jam ferrum in vobis dominatur.

ANTIST. I.

Humana quando præsidia omnia—
Nisi irritò incassum ruunt,
Seque opprimunt lapsu suo.
Sperare nam Deorum opem, vanissimi est
Iudicij, quum crimine læsam
Mentem habeas, scelerique nullam—
Constituas sine fine metam.
Nec corrigi te postules
In media feriente pæna.
Felix, qui potuit manum—
Nosse Deorum, Et vindice flagro
Admonitus, mox ad meliora—

Reflexit

Reflexit errantem pedem.
Obstinatus neue obduruit.
Is calo contendere palmas

EPOD. I.

Supplices, egens. opis potest.
O iustitia, & pacis amica
Genitrix veneranda,
Tu sola bellorum gubernas momina,
Victorius tu sola cultores tuos
Beas. ruinis
Contra fatigas,
Qui iura conculcant tua.
Tandem illabere mentibus
Regum meorum, ut prasidio tuo,
Aurea pacis gremio reponi
Pietate non vana expetant.

IESV CHRISTO laus & gratia.

Pentefleæ Epitaphium.

MERSA VNDIS, SVPERATA ARMIS, DVM FÆMINA SEXVM
CONTRA CONTENDO, FÆMINA SIC PERIT.
STYLITIE EXEMPLVM MVLIEBRIS, QVOD MONET OMNES,
MRTIRI Vt PROPRIO SE PEDE QVISQVE VELIT.

BIBLIOTH. VET.

JAGELLONICÆ

